

A-11969

LASKURKAADRITE

ETTEVALMISTAMISE ÕPPEKAVAD

OSOAVIAHIMI

ORGANISATSIOONIDES

(NVL, VL—I JA VL—II)

2

Faalu Riiikiri Oikeosi

Kaamatukogu

29651

L-11969

Kinnitatud NSVL ja VSFNV
Osoaviahimi Kesknõukogu Presii-
diumi poolt 27. märtsil 1940. a.

~~2232~~

Laskurkaadrite ettevalmistamise õppe- kavad Osoaviahimi organisatsioonides (NVL, VL-1, VL-2)

Üldmäärus.

1. Eesmärk. Ette valmistada Lenini-Stalini partei tööle ja sotsialistlikule kodumaale ennatsalgavalt ustavaid, distsiplineeritud, algatusvõimelisi ja vastupidavaid laskureid, kel on praktilist vilumust ning teadmusi otsustavaks tegutsemiseks lahinguolukorras.

2. Ettevalmistuse kord. Vorošilovi laskurid valmistatakse ette alorganisatsioonide ringides ja Osoaviahimi laskurklubides.

Õppekavad on koostatud arvestusega laskurite järk-järguliseks ettevalmistamiseks: need, kes on saanud NVL (noore vorošilovi laskuri) nimetuse, asuvad täitma VL-I (I astme vorošilovi laskuri) nimetuse saamiseks ettenähtud norme, kuna viimased võivad mitte hiljem kui poolteise-aastase tähtaja jooksul ette valmistuda nor-

mide sooritamiseks VL-II (II astme vorošilovi laskuri) õppekava kohaselt.

II astme vorošilovi laskurid on kohustatud kaheaastase tähtaja möödumisel sooritama kordamiskatsed rivilise, taktikalise ja laskeoskusaliku ettevalmistuse alal (erikava järgi). Katseid mittesooritanud kaotavad õiguse VL-II nimetusele.

Noored vorošilovi laskurid valmistatakse ette pioneeridest, õpilastest ja kutsekoolide õpilastest 13—16 aasta vanuses. I ja II astme vorošilovi laskureid tuleb ette valmistada nagu Punaarmee lahingulist reservi Osoaviahimi füüsiliselt terveist liikmeist, kes on suutelised rakedama omandatud sõjalist eriväljaõpet.

Õppuse lõpul korraldatakse katsed iga astme õppekava ulatuses.

VL vastava astme nimetus antakse isikuile, kes on sooritanud katsed kõigis õppekavas ettenähtud õppeaineis ja täitnud ettevalmistus- ning katselaskmise.

Katseid noore vorošilovi laskuri ja I astme vorošilovi laskuri nimetuse saamiseks toimetab komisjon, kelle koosseisu kuuluvad esimees (laskurklubi või sõjalise õppepunkti ülem) ja kaks liiget (laskureid ettevalmistanud instruktor ja ÜLKNÜ organisatsiooni esindaja).

Katseid II astme vorošilovi laskuri nimetuse saamiseks toimetab komisjon, kelle koosseisu kuuluvad esimees — väeosa või Sõjakomissa-

riaadi esindaja — ja liikmed: laskurklubi, kooli või sõjalise õppepunkti ülem, laskureid ettevalmistanud instruktor, Osoaviahimi rajooninõukogu esindaja ja ÜK(b)P rajoonikomitee sõjalise osakonna esindaja.

Katsed sooritanute kohta koostatakse akt kaheks eksemplaris, milledest üks esitatakse järgnevale kõrgemale Osoaviahimi organisatsioonile ja teine säilitatakse kohalikus organisatsioonis.

NVL nimetuse andmise kinnitab algorganisatsiooni nõukogu, I astme vorošilovi laskuri nimetuse — Osoaviahimi rajooninõukogu presiidium pärast aktide esitamist laskurklubide, algorganisatsioonide ja sõjaliste õppepunktide poolt ja II astme vorošilovi laskuri nimetuse kinnitavad Osoaviahimi rajooninõukogude presiidiumid pärast aktide esitamist laskurklubide või koolide ja sõjaliste õppepunktide poolt.

Pärast aktide kinnitamist kantakse katsete tulemused laskuri laskeraamatusse ja sissekanne tunnustatakse õigeaks instruktori poolt kohaliku Osoaviahimi organisatsiooni pitseriga. Samaaegselt täidetakse laskuri kohta laskekaart, mis säilitatakse Osoaviahimi algorganisatsioonis laskuri töökoha (elukoha) järgi.

VL märkide kätteandmine toimub pidulikult Osoaviahimi algorganisatsiooni üldkoosolekul.

Kogu tegevus toimub kindlat sõjaväelist distsipliini kinni pidades laiaulatusliku sotsialistliku võistlusprintsipi alusel.

Metoodilised juhised.

1. Laskuri ettevalmistus tuleb teostada Punaarmee määrustike ja eeskirjade alusel laskuri iga võtte ja iga tegevuse demonstreerimise meetodiga instruktori poolt.

2. Rivilise ettevalmistuse alal tuleb õpetust alustada sõjameheliku seisangu väljatöötamisega ja sellele järgnevate harjutustega täiendada laskurite rivilist väljaõpet.

Üksikõppusel võib lubada laskurite iseseisvat treeningut, kuid ainult instruktori kontrolli all.

Pöõrete ja sammude õpetamist tuleb teostada iga õpetatavaga üksikult, lõpetades rivilise ettevalmistuse jao koosseisus, käsitsivõitluse õpetamine ja treening tuleb läbi viia olukorras, mis on maksimaalselt lähedane lahinguolukorrale. Kõik löökide ja torgete harjutused peab teostama teatud märkide (topiste) tabamisega.

3. Laskealases ettevalmistuses peab õpetus kandma individuaalset iseloomu. Instruktor peab uurima ja hästi teadma iga laskuri iseärasusi. Märkama ja viivitamata kõrvaldama tema vead. Hoolikalt läbi töötama laskmiseks ettevalmistavad harjutused. Mitte lubada laskeharjutusele neid, kes pole omandanud õigeid tulirelva käsitlemise võtteid ja õiget ning ühtlast sihtimist. Mitte üle minna järgnevale harjutusele enne, kui pole täidetud eelmine harjutus.

Relva käsitlemist teostada praktiliselt — õppe-
relvaga.

Ballistikat tuleb õpetada praktiliselt laske-
aparaatide, jooniste ja skeemide abil.

4. Taktikalise ettevalmistuse alal
teostada õpetus maastikul laskuri tegevuse de-
monstreerimise teel ühes järgneva kordamise ja
treeninguga.

5. Kehalise kasvatuse alal õpetatakse
võimlemist koolides ja kehakultuurilistes organi-
satsioonides üldise korra alusel; laskuringides ja
-klubides teostada iga õppuse eel laskealaseid ja
kehalisi harjutusi 10—15 minutit.

6. Kavas ettenähtud normid on kohuslikud.
Mingeid muudatusi neis pole lubatud.

Noore vorošilovi laskuri (NVL) ettevalmistamise õppekava.

E e s m ä r k. Anda õppivale noorsoole elementaarseid sõjalisi teadmisi ja praktilist vilumust riivilise väljaõppe, laskeasjanduse ja kehakultuuri alal.

Õppeaja arvestus.

1. Poliitiline ettevalmistus	5 tundi
2. Sisemäärustik (Ustav vnutrennei službõ RKKK)	4 „
3. Riiviline ettevalmistus	10 „
4. Laskealane ettevalmistus	35 „
5. Topograafia	6 „
6. Sõjakeemiline ettevalmistus	4 „
7. Kehaline kasvatus	— „
8. Katsed	6 „

Kokku 70 tundi

ÕPPEKAVA SISU.

I. POLIITILINE ETTEVALMISTUS (5 tundi).

Aktuaalpoliitika. Teemad töötab välja Osoaviahimi nõukogu poliitiline sektor ja kooskõlastab need ÜK(b)P oblasti- (krai-) komiteega.

II. TTPA SISEMÄÄRUSTIK (USTAV VNUT- RENNEI SLUŽBŌ RKKA) (4 tundi).

Sõjaväelaste kohused. Sõjaväelised teenistus-
astmed ja eraldusmärgid Punaarmee.

Juhend. Ustav vnutrennei službŏ RKKA
(UVS-37) §§ 3—9 ja 14.

III. RIVILINE ETTEVALMISTUS (10 tundi).

Rivi mõiste. Seisang, üksikvõitleja pöörded,
liikumine, gaasitorbiku käsitsemine. Rivinemine
jao koosseisus, pöörded, liikumine joonravis ja kol-
lonnis ühe- ning kahekaupa. Suusatamine kolon-
nis ühekaupa.

Juhend: Strojvoi ustav pehotŏ 1938, §§ 1—22,
25—41, 80—83, 104—106, 107, 108, 110, 127—129.

IV. LASKEALANE ETTEVALMISTUS (35 tundi).

Väikekal. vintpüssi materjalosa (6 tundi).

Väikekal. vintpüsside TOZ-8, TOZ-9 ja väike-
kal. padrundi ehitus. Püssi ja padrundi hoolda-
mise juhised, püssi puhastamine.

Käsiraamat. M. Zanegin, Junŏi strelok,
NSVL Osoaviahimi Kesknõukogu kirjastus, 1939,
lk. 46—57, 60—65.

Käsigranaadi 1933. a. mud. (RGD-33) materjalosa (4 tundi).

Käsigranaadi lahingulised omadused ja ots-
tarve. Granaadi ja süütemehhanismi ehitus ja
peamiste osade nimetused.

J u h e n d. Nastavlenije po strelkovomu delu — 38 (NSD), Rutšnõje granatõ, lk. 5—20.

K ä s i r a a m a t. M. Zanegin, Junõi granatomjotšik, NSVL Osoaviahimi Kesknõukogu kirjastus, 1939. a., lk. 8—13.

Lasketooria algmõisted (4 tundi).

Lasu mõiste. Vintsoonte ülesanne. Sihiku ja kirbu otstarve. Sihtjoon, sihtpunkt ja tabamispunkt.

Põhjused, mis mõjutavad lasu täpsust ja sõltuvad laskurist ning relvast. Väikekaliibrilise kuuli läbilöögivõime.

K ä s i r a a m a t. Ponomarjev, Prikladnaja ballistika dlja strelka, Vojenizdat 1939, lk. 39, 92, 109, 195. M. Zanegin, Junõi strelok, lk. 10—12, 27—29, 31—34.

Laskmiseks ettevalmistavad harjutused (10 tundi).

Laskeasend lamades rihma või toe kasutamisega. Püssi laadimine ja tühjendamine. Palgepanemine, sihtimine ja päästmine. Õige ja ühtlase sihtimise kontroll.

Julgestuskorraldused laskeasjanduse õppustel ja laskeharjutustel.

K ä s i r a a m a t. M. Zanegin, Junõi strelok, lk. 66—73.

Laskeharjutused (11 tundi).

Väikekal. vintpüssist TOZ-8 või TOZ-9 lahtise sihikuga.

1. ettevalmistav harjutus.

- 1) Märk — märkleht nr. 6;
- 2) kaugus — 25 m;
- 3) padruneid — 3;
- 4) laskeasend — lamades, püssirihma või tuge kasutades;
- 5) laskeaeg — piiramata;
- 6) tabamuste näitamine — iga lasu järel;
- 7) hinnang — kõik tabamused vähemalt 6. ringis.

2. ettevalmistav harjutus.

- 1) Märk — märkleht nr. 9-a (rinnakuju, vähendatud 10 korda);
- 2) kaugus — 25 m;
- 3) padruneid — 3;
- 4) laskeasend — lamades, püssirihma või tuge kasutades;
- 5) laskeaeg — piiramata;
- 6) tabamuste näitamine — iga lasu järel;
- 7) hinnang — „väga hea“ — 3 tabamust, „hea“ — 2 tabamust, „rahuldav“ — 1 tabamus märklehte.

Granaadiheidet (kerge õppekaigas, raskusega
500 g).

1. ettevalmistav harjutus — heide
püstiasendist paigalt horisontaal-
sele märgile.

- 1) Märk — ring 3 m läbimõõduga;
- 2) kaugus — 12 m;
- 3) granaatide arv — 3;
- 4) aeg — piiramata;
- 5) hinnang — „väga hea“ — märki tabada
3 granaadiga, „hea“ — 2 granaadiga, „ra-
huldav“ — 1 granaadiga.

Hinnang määratakse granaadi esialgse kukku-
miskoha järgi.

2. ettevalmistav harjutus — heide
püstiasendist paigalt vertikaalsele
märgile.

- 1) Märk — 3 akent, kõrgusega 100 sm ja laiu-
sega 75 sm, paigutatud 1—2 m kõrgusele
maapinnast malekorras;
- 2) kaugus — 1. märgini 18 m, 2. märgini —
10 m, 3. märgini — 12 m;
- 3) granaatide arv — 3;
- 4) aeg — piiramata;
- 5) hinnang — „väga hea“ — tabada 3 akent,
„hea“ — 2 akent, „rahuldav“ — 1 aken.

Harjutuse täitmise kord. Laskur saab
granaadid heitejoonel ja heidab need iseseisvalt
kolme märgi suunas.

J u h e n d. Kurs ognevoi podgotovki (KOP — 38), lk. 38, Nastavlenije po rukopašnomu boju (NPRB-38), lk. 202—204.

K ä s i r a a m a t. M. Zanegin, Junõi granatomjotšik, lk. 20—35.

TOPOGRAAFIA (6 tundi).

Maastiku ja kohalike esemete tähtsus lahingus. Maastikuliigid — lahtine, kinnine ja murdmaastik. Orienteerumise üldmõisted. Kompass ja selle ehitus. Ilmakaarte ligikaudne määramine päikese, tähtede ja looduslike esemete järgi.

K ä s i r a a m a t. Šebalin, Sõjatopograafia (Vojennaja topografija), lk. 6—8, 80—84.

SÕJAKEEMILINE ETTEVALMISTUS (4 tundi).

Teada gaasitorbiku DP-1 ehitust ja selle kasutamise reegleid. Osata täita gaasitorbikus lahingulisi ülesandeid 45 minuti vältel.

K ä s i r a a m a t. Pioneram i školnikam o PVHO. Vojenizdat 1940, lk. 36—46.

KEHALINE KASVATUS.

Kehalise kasvatusnormide täitmine toimub kehakultuuriliste organisatsioonide juures OVTK (BGTO) kompleksi nõuete kohaselt. Need, kes on täitnud normid OVTK (BGTO) märgi saamiseks, loetakse katse sooritanuks. Need, kes ei oma OVTK (BGTO) märki, on kohustatud täitma järgmised normid OVTK (BGTO) kompleksi üldiste nõuete ulatuses.

Suuskadel

läbida 3 km 22 min. vältel.

Lumeta rajoonides suusamatka asemel 10-kilomeetriline jalamatk 2 t. 20 minutiga.

100 m jooks takistuste ületamisega.

Katta tähendatud kaugus 28 sekundiga.

Need, kes on mainitud katsed sooritanud, esitavad kehakultuurilise organisatsiooni sellekohase tõendi.

KATSED LÄBIVÕETUD KAVA ULATUSES (6 tundi).

1. Teadmiste kontroll käesoleva kava ulatuses.
2. Järgmiste katseharjutuste täitmine:

A. Laske alal.

- 1) Märk — märkleht nr. 9-a (vähendatud 10 korda);
- 2) kaugus — 25 m;
- 3) padruneid — 2 prooviks ja 3 katseks;
- 4) laskeasend — lamades, püssirihma või tuge kasutades;
- 5) aeg — piiramata;
- 6) tabamuste näitamine — pärast proovilaskude ja katselaskude seeriat;
- 7) hinnang — „väga hea“ — 24 silma, „hea“ — 20 silma ja „rahuldav“ — 18 silma.

B. Granaadiheitel.

2. ettevalmistav harjutus.

VÄIKEKAL. PADRUNITE ARVESTUS IGA LASKURI KOHTA:

ettevalmistavaiks harjutusteks	6	padrunit
katseks	5	„
SVJ ülema varu	10	„
	<hr/>	
Kokku	21	padrunit.

I astme vorošilovi laskurite (VL—I) ettevalmistamise õppekava.

E e s m ä r k. Anda töötavale noorsoole põhilisi sõjalisi algteadmisi ja parktilist vilumust rivilise ja taktikalise ettevalmistuse, laskeasjanduse ning kehakultuuri alal.

Õppeaja arvestus.

1. Poliitiline kasvatus	8 tundi
2. Sisemäärustik	4 „
3. Vahiteenistuse määrustik	6 „
4. Riviline ettevalmistus	22 „
5. Laskeasjandus	37 „
6. Topograafia	6 „
7. Sõjakeemia	6 „
8. Taktikaline ettevalmistus	18 „
9. Kehaline kasvatus	— „
10. Hindamiskatsed	8 „

Kokku 115 tundi.

ÕPPEKAVA SISU.

I. POLIITILINE ETTEVALMISTUS (8 tundi).

Aktuaalpoliitika. Teemad töötab välja Osoaviahimi nõukogu poliitiline sektor ja kooskõlastab need ÜK(b)P vastava oblasti- (krai-) komiteega.

II. TTPA SISEMÄÄRUSTIK (4 tundi).

Sõjaväelaste kohused. Tervitamine ravis ja väljaspool rivi. Toimkondlaste üldkohused. Roodu päevniku kohused.

J u h e n d. Ustav vnutrennei službõ RKKA §§ 16—26, 27—39, 168, 169, 200 ja 201.

III. VAHITEENISTUSE MÄÄRUSTIK (6 tundi).

Vahiteenistuse otstarve. Vahtkondade organisatsioon.

Vahipost ja tema otstarve. Tunnimehe kohused.

J u h e n d. Ustav karaulnoi službõ RKKA §§ 1—8, 73—88.

IV. RIVILINE ETTEVALMISTUS (22 tundi).

Üksikvõitleja.

Seisang relvaga, liikumine, pöörded paigal ja liikumisel. Püssivõtted: „rihmale“, „jalale-võtt“, „õlale-võtt“, „jalale-võtt“.

Täägivõitluse võtted: torge vasaku ja parema jala lühikese ja pika väljaastega. Järkjooks ja roomamine. Gaasitorbiku käsitsemine.

Jao koosseisus.

Rivinemine ühte ja kahte viirgu. Pöörded paigal ja liikumisel. Laskuri väljaastumine rivist ja tagasiastumine rivvi. Jao ümberrivinemine ühest viirust kahte viirgu ja ümberpöördult.

Rännakkolonni rivinemine ühe- ja kahekaupa. Suunamuutmine, kaarkäik. Jao üleminek rännak- korrast lahingukorda.

J u h e n d. Strojevoi ustav pehotõ 1938, §§ 44—54, 64—71, 80—83, 104—118, 125, 127—129.

V. LASKEALANE ETTEVALMISTUS (37 tundi).

Väikekal. vintpüssi materjalosa (2 tundi).

K o r r a t a. Väikekal. vintpüssi TOZ-8 ja TOZ-9 ning väikekal. padruni ehitus. Vintpüssi ja padrunit hooldamise reeglid ja püssi puhastamine. Julgestuskorraldused laskmise ja õppetöö ajal.

K ä s i r a a m a t. M. Zanegin, Junõi strelok, lk. 47—65.

7,62-mm vintpüssi materjalosa (6 tundi).

7,62-mm vintpüssi lahingulised omadused ja otstarve. Vintpüssi ehitus: vintraud ühes raua- kambriga, sihik ja kirp, lukk, padrunitisalg, laad ja tääk. Püssi lahtivõtmine ja kokkupanemine. Püssi korrashoid ja püssi käsitlemine, püssi puhastamise ja õlitamise kord. Tutvumine padruni ehitusega. Julgestuskorraldused laskmise ja õppetegevuse ajal.

J u h e n d. Nastavlenije po strelkovomu delu 1938 (NSD-38), Vintovka (Vintpüss) lk. 7—29, 38—50.

K ä s i r a a m a t. V. Glazatov, Bojevaja vintovka, lk. 3—8, 27, 44 ja 59.

Käsigranaat — 1933. a. mudel (RGD-33) (4 tundi).

Materjalosa.

Granaadi lahingulised omadused ja otstarve. Granaadi ja süütemehhanismi ehitus. Granaadi osad ja mehhanismid. Granaadi mehhanismide töö granaadi süütamisel ja viskel; granaadi tühjendamine. Julgestuskorraldused.

Juhend. Nastavlenije po strelkovomu delu 1938 (NSD-38), Rutšnõje granatõ, lk. 5—18, 23—24.

Lasketeooria lühialused (7 tundi).

Lasu mõiste. Millest tekib lask ja kuidas lendab kuul õhus. Lendjoone mõiste. Lendjoone kõrgused kuni 200 meetrini. Sihik ja kirp, sihtjoon, sihtpunkt ja tabamispunkt.

Lasketäpsust mõjutavad tegurid, olenevalt laskest, relvast ja ilmastikust.

Käsiraamatud. Ponomarjev, Prikladnaja balistika dlja strelka, lk. 39—44, 80—86, 172—183, 207. Karatševski, Utšisj metko streljatj, lk. 26, 41—48.

Laskmiseks ettevalmistavad harjutused (10 tundi).

Laskeasend lamades ja põlvelt. Laadimine, sihiku seadmine, palgepanemine, sihtimine, päästmine, taaslaadimine. Õige ja ühtlase sihtimis- oskuse kontroll. Kõigi laskevõtete ühendatud tree- ning. Võtted toelt ja varje tagant laskmiseks.

Juhend. Nastavlenije po strelkovomu delu 1938 (NSD-38), Vintovka, lk. 74—82, 86—87.

Käsiraamatud. Ognevaja podgotovka, NSVL Osoaviahimi Kesknõukogu kirjastus, lk. 133—140. M. Zanegin, Junõi strelok, lk. 66—72.

Laskmine (4 tundi).

Väikekal. vintpüssist.

1. ettevalmistav harjutus.

- 1) Märk — märkleht nr. 6;
- 2) kaugus — 25 m;
- 3) padruneid — 3;
- 4) asend — lamades, rihma kasutades;
- 5) laskeaeg — piiramata;
- 6) tabamuste näitamine — iga lasu järel;
- 7) hinnang — hoides kõik tabamused vähemalt 6. ringis: „väga hea“ — 24 silma, „hea“ — 21 silma ja „rahuldav“ — 18 silma.

2. ettevalmistav harjutus.

- 1) Märk — märkleht nr. 7;
- 2) kaugus — 50 m;
- 3) padruneid — 3;
- 4) laskeasend — lamades toelt;
- 5) laskeaeg — piiramata;
- 6) tabamuste näitamine — iga lasu järel;
- 7) hinnang — „väga hea“ — 26 silma, „hea“ — 24 silma ja „rahuldav“ — 22 silma.

Granaadiheited (4 tundi).

1. ettevalmistav harjutus — heide põlvelt.

- 1) Märk — ring 3-m läbimõõduga;
- 2) kaugus — 20 m;
- 3) granaate — 3;
- 4) aeg — piiramata;
- 5) hinnang — „väga hea“ — 3 tabamust, „hea“ — 2 tabamust, „rahuldav“ — 1 tabamus ringi.

2. ettevalmistav harjutus — käigult kaevikusse heites.

- 1) Märk — kaevik 0,5 m sügav, 1 m lai ja 3 m pikk;
- 2) kaugus — 20 m;
- 3) granaate — 3;
- 4) aeg — piiramata;
- 5) hinnang — „väga hea“ — 3 tabamust, „hea“ — 2 tabamust ja „rahuldav“ — 1 tabamus kaevikusse.

Hinnang määratakse granaadi esialgse kukkumiskoha järgi.

Täitmise kord. 50 m kauguselt läheneb laskur märgile kiire käiguga ja mitte lähemal kui 20 m heidab käigult granaadid.

VI. TOPOGRAAFIA (6 tundi).

1. Üldteadmised kaardist, plaanist ja maastabist. Arvuline ja joonmaastaap. Maastaabi kasutamine.

2. Sõjatopograafilised tingmärgid kaardil. Kaartide lugemine.

K ä s i r a a m a t. Šebalin, Vojennaja topografija, lk. 15—27, 30—62.

VII. SÕJAKEEMILINE ETTEVALMISTUS (6 tundi).

Keemilised ründeained, nende liigitus ja mõju. Gaasitorbiku BN ehitus. Gaasitorbiku kasutamise reeglid. Vintpüssi degaseerimine.

J u h e n d. Nastavlenije po strelkovomu delu 1938 (NSD-38), Vintovka obr. 1891/1930. a. §§ 94—99. Strojevovi ustav RKKA, §§ 80—91.

K ä s i r a a m a t. Pioneram i školjnikam o PVHO, Vojenizdat 1940, lk. 17—24 ja 46—49.

VIII. TAKTIKALINE ETTEVALMISTUS (18 tundi).

P e a l e t u n g. Varjatud liikumistee valik, liikumisviisid ja moodamisvahendid (järkjooks, roomamine). Sobiva laskekoha valik, kauguste määramine, vaatlus, tulistamine, tule ja liikumise kooskõlastamine.

J u h e n d. Bojevovi ustav pehotõ 1938-1 (BUP-1-38), §§ 16—32, Nastavlenije po strelkovomu delu 1938 (NSD-38), Vintovka, §§ 152—155.

K a i t s e. Kaitse- ja laskekoha valik. Kohalike esemete kasutamine. Vaatlus. Kauguste määramine kohalike esemeteni (kuni 300 m). Ette-

valmistus tule avamiseks ründavale vastasele. Laskemoonaga varustamine.

J u h e n d. Bojevõi ustav pehotõ 1938—1 (BUP—1—38), §§ 33—41, 70—73.

IX. KEHALINE KASVATUS.

Kehalise kasvatuse normide täitmine toimub kehakultuuri-organisatsioonide juures VTK kompleksi esimese astme järgi. Need, kes on täitnud VTK esimese astme märgi normid, loetakse katse sooritanuks. Need, kes ei oma VTK esimese astme märki, on kohustatud täitma kompleksi VTK esimese astme üldiste nõuete ulatuses järgmised normid:

S u u s k a d e l 10-km matk.

T õ k k e r i b a ü l e t a m i n e p ü s s i g a .

Ületada püssiga liikudes tõketeriba 150 m pikkuses. Mainitud katse sooritanud esitavad kehakultuuri-organisatsioonide vastava tõendi.

KATSED LÄBIVÕETUD KAVA ULATUSES (8 tundi).

1. Teadmiste kontroll käesoleva kava ulatuses.
2. Järgmiste katseharjutuste täitmine:

A. Laske alal.

Väikekal. vintpüss TOZ-8, TOZ-9, harilik sihik.

1) M ä r k — märkleht nr. 7;

2) k a u g u s — 50 m;

3) p a d r u n e i d — 3 prooviks ja 5 katseks;

- 4) laskeasend — lamades käelt, (rihma kasutamine lubatud);
 5) laskeaeg — 5 minutit;
 6) hinnang — „väga hea“ — 45 silma, „hea“ — 42 silma ja „rahuldav“ — 40 silma.

B. Granaadiheidetes.

2. ettevalmistav harjutus.

VÄIKEKAL. PADRUNITE ARVESTUS IGA LASKURI KOHTA :

ettevalmistavaiks harjutusteks	6	padrunit
katseks	8	„
SVJ ülema varu	11	„

Kokku 25 padrunit.

II astme vorošilovi laskurite (VL—II) ettevalmistamise õppekava.

E e s m ä r k. Anda töötavale noorsoole sõjasteaduste alus ja praktilist vilumust rivilise, laskealase ja taktikalise ettevalmistuse ning kehalise kasvatusalal tegutsemiseks lahinguolukorras iseseisvalt ning jao koosseisus.

Õppeaja arvestus.

1. Poliitiline ettevalmistus	10 tundi
2. Vahiteenistuse määrustik (Ustav karaulnoi službõ)	6 „
3. Riviline ettevalmistus	12 „
4. Laskealane ettevalmistus	45 „
5. Taktikaline ettevalmistus	38 „
6. Sõjakeemiline ettevalmistus	6 „
7. Sapöörialane ettevalmistus	6 „
8. Topograafia	10 „
9. Sanitaarialane ettevalmistus	6 „
10. Distsiplinaarmäärustik (Ustav voinskoi distsiplinõ)	3 „
11. Kehaline kasvatus	—
12. Katsed	8 „

Kokku 150 tundi

ÕPPEKAVA SISU.

I. POLIITILINE ETTEVALMISTUS (10 tundi).

Aktuaalpoliitika. Teemad töötab välja Osoaviahimi nõukogu poliitiline sektor ja kooskõlastab need ÜK(b)P oblasti- (krai-) komiteega.

II. VAHITEENISTUSE MÄÄRUSTIK (6 tundi).

Vahtkondade relvastus. Tunnimeeste vahetus. Sisekord vahtkonnaruumis. Vahtkondade valmisolek tegutsemiseks. Tunnimeeste erikohused.

Piilurite ja salapostide kohused.

K ä s i r a a m a t. Ustav karaulnoi službõ RKKKA (UKS-36), §§ 11—15, 42—56, 67—68, 89—94, 125—133.

III. RIVILINE ETTEVALMISTUS (12 tundi).

Üksikvõitleja.

K o r r a t a. Püssivõtted: „na remenj“ (rihmale), „k noge“ (jalale-võtt), „na ruku“ (käele-võtt), „na pletšo“ (õlale-võtt), „k noge“ (jalale-võtt). Gaasitorbiku käsitlemine; relvaga edasi liikumine järkjooksuga ja roomates. Täagivõitluse võtted; torked — lühike ja pikk.

Õ p p i d a. Tõrjelöögid „paremale“, „vasakule“, „alla paremale“, „alla vasakule“. Löögid laega.

J u h e n d. Strojevoi ustav pehotõ 1938, §§ 44—83, 86—87, NPRB-38, §§ 48—68.

Jao koosseisus.

Korrata. Jao rivistused joonel ja rännakrivistused.

Õppida. Lahkrivi, ahelik ja järjestik; liikumine lahkrivis, suunamuutmine. Jao üleminek rännakrivist järjestikku ja ahelikust järjestikku; jao rivistused suuskadel.

Juhend. Strojevoi ustav pehotõ 1938, §§ 104—141.

IV. LASKEALANE ETTEVALMISTUS (45 tundi).

7,62-mm vintpüssi materjalosa (4 tundi).

Korrata. Vintpüssi lahingulised omadused ja otstarve. Vintpüssi ehitus, hoidmine ja hooldamine. Vintpüssi koostvõtmine ja kokkupanek. Julgestuskorraldused.

Õppida. Vintpüssi osade ja mehhanismide töö; vintpüssi proovimine ja jooksu tundmaõppimine.

Juhend. Nastavlenije po strelkovomu delu 1938 (NSD-38), Vintovka, lk. 8—34, 40—60, 67—72.

Käsigranaadi 1914/1930. a. mud. ja 1933. a. mud. materjalosa (4 tundi).

Käsigranaadi lahingulised omadused ja otstarve. Granaadi ja süütemehhanismi ehitus. Granaadi osad ja mehhanismid. Granaadi osade

ja mehhanismide toime süütamisel ja heitel. Gra-naadi käsitlemine. Julgestuskorraldused.

J u h e n d. Nastavlenije po strelkovomu delu 1938 (NSD-38), Rutšnaja granata, lk. 7—33.

Lasketeooria lühialused (4 tundi).

Lask, püssirohugaaside tekkimine ja toime vintrauas. Kuuli liikumine rauaõõnes, vintsoonte otstarve. Algkiiruse mõiste; lendjoone tekkimine; derivatsiooni mõiste; sirgelasu mõiste; lendjoone uurimine kuni 400 meetrini. Laskude hajumine. Lasketäpsust mõjutavad tegurid, olenevalt lasku-rist, relvast ja ilmastikust.

K ä s i r a a m a t u d. Ponomarjev, Prikladnaja balistika dlja strelka, Vojenizdat 1939, lk. 39—60, 80—86, 92—102, 157—162, 182—207. A. Karatševski, Utšisj metko streljatj, lk. 26 ja 41—48.

Laskmiseks ettevalmistavad harjutused (13 tundi).

Võtted ja reeglid sõjapüssist laskmises. Laskeasend lamades, põlvelt, istudes, toelt seistes ja varje tagant laskmiseks. Laadimine, sihiku seadmine.

Palgepanemine, sihtimine ja päästmine. Ühtlase sihtimise kontroll, pukilt päästmise kontroll; reaalseile kaugustele sihtimise kontroll.

Harjutused ilmuvate märkide tulistamiseks. Kõigi laskevõtete täitmise treening.

Vintpüssist tulistamise reeglid lahingus. Koha ja asendi valik laskmiseks;

lahinguvälja vaatlemine, märgi valik, sihiku seadmine vastavalt kaugusele, sihtpunkti valik, kauguste määramine silmaga kuni 400 m piirides, täpsusega kuni 1/10.

J u h e n d. Nastavlenije po strelkovomu delu 1938 (NSD-38), Vintovka obr. 1891/1930. a., lk. 47—89, 93—104.

Alglaskeharjutused (20 tundi).

Väikekal. relvast TOZ-8, TOZ-9.

E t t e v a l m i s t a v h a r j u t u s (ilmuvale märgile).

- 1) M ä r k — märkleht nr. 12 (rinnakuju), vähendatud viis korda; kuju ilmub kilbi foonil 3 korda 10 sekundiks, vaheaegadega 20 sekundit;
  - 2) k a u g u s — 50 m;
  - 3) p a d r u n e i d — 3;
  - 4) l a s k e a s e n d — lamades käelt;
  - 5) t u l e m u s t e n ä i t a m i n e — seeria järel;
  - 6) h i n n a n g — tabada kuju kahe kuuliga.
- Laskur asub laskeasendisse enne märgi ilmumist. Märgi ilmudes avab ta iseseisvalt tule.

Sõjapüssist.

1. h a r j u t u s.

- 1) M ä r k — märkleht nr. 9 (peakuju);
- 2) k a u g u s — 100 m;
- 3) p a d r u n e i d — 3;

- 4) laskeasend — lamades käelt, kasutades tuge või rihma;
- 5) laskeaeg — piiramata;
- 6) hinnang — kõik lasud hoida vähemalt 8. ringis (kuju tabamine pole kohuslik).

2. harjutus (püsivmärgile).

- 1) Märk — märkleht nr. 9-a (rinnakuju);
- 2) kaugus — 300 m;
- 3) padruneid — 3;
- 4) laskeasend — lamades käelt, kasutades rihma või tuge;
- 5) laskeaeg — piiramata;
- 6) tabamuste näitamine — iga lasu järel;
- 7) hinnang — „väga hea“ — 24 silma, „hea“ — 21 silma ja „rahuldav“ — 18 silma.

3. harjutus (ilmuvale märgile).

- 1) Märk — märkleht nr. 12 (rinnakuju), mis ilmub mitte üle 3 korra, iga kord 10 sekundiks;
- 2) kaugus — 200 m;
- 3) padruneid — 3;
- 4) laskeasend — lamades käelt, ilma rihmata;
- 5) laskeaeg — määratakse kuju ilmumisega;

- 6) tabamuste näitamine — seeria väljalaskmise järel;
- 7) hinnang — „väga hea“ — tabada kuju 3 kuuliga, „hea“ — 2 kuuliga, „rahuldav“ — 1 kuuliga.

Harjutuse täitmise kord. Komandör näitab laskurile laskekohta, kus ja kui kauaks ajaks ilmub märk; laskur asub laskeasendisse ja laeb püssi enne märgi ilmumist; märk ilmub komandöri käskluse järgi.

Granaadiheidet.

1. ettevalmistav harjutus.

- 1) Harjutuse eesmärk — praktika käsi-granaatide (pealetungi-) heideteks käigult horisontaalsele märgile;
- 2) märk — 1,5 m sügav, 1 m lai ja 3 m pikk kaevik, kaeviku taha on asetatud õlgtopis täägilöögiks;
- 3) kaugus — 30 m;
- 4) õppegranaate — 3;
- 5) aeg — 1 minut;
- 6) hinnang — „väga hea“ — tabada kaevikut 3 granaadiga, „hea“ — 2 granaadiga, „rahuldav“ — 1 granaadiga.

Hindamisel võetakse aluseks granaadi esialgne kukkumiskoht.

Harjutuse täitmise kord. 70 m kauguselt läheneb laskur märgile kiire käiguga ja mitte lähemal kui 30 m märgist heidab granaadid

käigu pealt, mille järel tormab hurraa-hüüdega joostes edasi, ületab kaeviku ja tabab täägilöö-giga õlgtopise. Aeg arvestatakse laskuri liikumise algusest.

2. ettevalmistav harjutus.

- 1) harjutuse eesmärk — praktika käsi-granaatide (pealetungi-) heideteks vertikaalsele märkidele;
- 2) märk — 3 akent 100 sm kõrged, 70 sm laiad, asetatud 1—2 m kõrgusele maapinnast;
- 3) kaugus märkideni — 1-ne — 10 m, 2-ne — 12 m ja 3-s — 15 m;
- 4) õppegranaate — 3;
- 5) aeg — 1 min.;
- 6) hinnang — „väga hea“ — tabada 3 aknasse, „hea“ — 2 aknasse ja „rahuldav“ — 1 aknasse.

Harjutuse täitmise kord. Laskur, saanud granaadid 25 m kaugusel tulejoonest, roomab püssi ja granaatidega tulejoonele ja 10 m kaugusel lähimast aknast heidab põlvetasendist granaadid kõigile kolmele märgile. Aeg arvestatakse roomamise algusest.

V. TAKTIKALINE ETTEVALMISTUS (38 tundi).

Võitleja luurel (4 tundi).

Luure ülesanded, maastiku tundmaõppimine ja varjatud liikumistee valik. Luure teostamisviisid ja moondamisvahendid. Vaatlusvõtted. Asulate,

metsade, jõgede jne. järelevaatamise tehnika. Teadete edasiandmine.

J u h e n d. Bojevovi ustav pehotõ 1938, 1. tšastj (BUP-38), §§ 55, 65, 93—95.

K ä s i r a a m a t. Obštševoiskovaja podgotovka, lk. 40—45.

Võitleja pealetungil (10 tundi).

Varjatud liikumisviisid ühelt tulejoonelt teisele (järkjooksud, roomamine suuskadel ja ilma); maastiku kasutamistehnika ja moondamine. Liikumisviisid kahuri- ja kuulipildujatule all.

Kaevumistehnika tulejoonel vastase tule all. Tulistamine, naabri, kuulipilduja- ja kahuritule kasutamine edasiliikumiseks. Lahinguvälja vaatlemine. Võitleja kohused pealetungil.

J u h e n d. Bojevovi ustav pehotõ 1938, 1. tšastj (BUP-38), §§ 25—33, 70—77.

Võitleja rünnakul (6 tundi).

Lähtealuse valik ja moondamine. Rünnaku ettevalmistamine tulistamisega. Liikumistehnika rünnakul tihedalt suurtüki- ja miinipildujatule järel. Otsustav rünnak vastase tulepesale.

Käsitsivõitlus vastase kaevikuis ja ühenduskäikudes. Vastase järgnevate tulepesade rünnak. Naabri abistamine. Tegevused ebaõnnestunud rünnaku korral. Võitleja kohused rünnakul.

J u h e n d. Bojevovi ustav pehotõ 1938, 1. tšastj (BUP-38), §§ 29—32.

Võitleja kaitsel (8 tundi).

Kaitsepositsiooni valik. Kaevumine lamades, põlvelt, püsti; kaeviku, enese ja relva moondamine vastase vaatluse ja tule eest. Maastikuliste ja looduslike esemete kohaldamine kaitseks. Lahinguvälja ja naabri vaatlemine; ettekanne tähelepanekuist. Kauguste määramine, märkide valik, tulistamine ja tule korrigeerimine. Laskuri kohused kaitsel.

J u h e n d. Bojevovi ustav pehotõ 1938, 1. tšastj (BUP-38), §§ 33—40, 70—77.

Võitleja rännakul ja rännakukaitsel (6 tundi).

Enese, relva ja laskemoona korraldamine rännakuks. Vahendid külmetumise, soojuse- ja päikesepistete vastu. Piiluri kohused rännakul. Juhised piiluri liiklemiseks; kohalike esemete läbi vaatamine, tegevus vastasega kokkupuutel, ettekanne piilurite vanemale. Sidevaatleja, virgatsi, hoiatusposti kohused ja tegevus. Võitleja kohused rännakul.

J u h e n d. Bojevovi ustav pehotõ 1938, 1. tšastj (BUP-38), § 66.

Vahi- ja salapost (4 tundi).

Vahi- ja salaposti ülesanded. Tunnimehe ja tunnimehe abi kohused. Salaposti koosseis ja kohused.

J u h e n d. Bojevovi ustav pehotõ 1938, 1. tšastj (BUP-38), §§ 42—54.

VI. SÕJAKEEMILINE ETTEVALMISTUS

(6 tundi).

Õpetada kasutama gaasikindlaid sukki ja mantlit, avastama mürgistatud alasid ja neid ületama.

K ä s i r a a m a t. Obštševoiskovaja podgotovka, NSVL Osoviahimi Kesknõukogu väljaanne, lk. 234—248.

VII. SAPÖÖRIALANE ETTEVALMISTUS

(6 tundi).

Laskekoha valik, pesa kaevamine lamades ja põlvelt laskmiseks. Väikese labidaga töötamise võtted ja tehnika. Enese, relva ja laskepesa moondamine.

J u h e n d. Nastavlenije po inženernomu delu dlja pehotõ RKKA, §§ 43—52, 61—65.

VIII. TOPOGRAAFIA (10 tundi).

Orienteerumine maastikul kompassi, kaardi ja ajanäitaja abil. Osata leida oma asukoht kaardil. Leida kaardil esemed, mis on näidatud maastikul, ja ümberpöörduvalt. Liikumine kaardi järgi, teedel ja väljaspool teid antud suunas (asimuudi järgi).

K ä s i r a a m a t. Šebalin, Vojennaja topografija, lk. 80—93.

IX. SANITAARNE ETTEVALMISTUS (6 tundi).

Õpetada võitlejale isiklikku hügieeni ja ruumide korrashoidu. Oma- ja esmaabi haavataasaamisel ja ründeainete mürgistuse korral.

Isiklik ja ühiskondlik tervishoid.

Isikliku puhtuse tähtsus. Naha, käte, kõrvade, hammaste ja juuste hoolekanne. Jalgade, jalanõude ja riiete hoolekanne. Ruumide tervishoid kasarmus ja laagris; puhtus, tuulutamine; käimlate korrashoid.

Oma- ja esmaabi haavatasaamisel ja ründeainete mürgistuse korral.

Esmaabipakike sidumismaterjaliga. Gaasikaitsepakike. Esmaabi- ja gaasikaitsepakikeste kasutamine. Ettevalmistused haava sidumiseks. Haava sidumine, verejooksu sulgemine. Esmaabi luumurrete puhul. Abi haavatule ja ründeainetega mürgistatule. Mürgistatute väljakandmine.

K ä s i r a a m a t. Obštševoiskovaja podgotovka, NSVL Osoaviahimi Kesknõukogu väljaanne 1938, lk. 263.

X. DISTSIPLINAARMÄÄRUSTIK (3 tundi).

Mis on sõjaväeline distsipliin Punaarmees ja milles seisneb selle põhiolemus. Mida nimetatakse sõjaväeliseks eksimuseks. Miks on kollektiivsed distsipliini rikkumised eriti lubamatud. Mis on sõjaväeline kuritegu. Distsiplinaarkaristused. Ergutusvahendid. Kaebuste avaldamise kord. NSVL KTK 1937. a. määrus karistuse kohta kodumaa reetmise eest, selle sisu ja poliitiline tähtsus.

J u h e n d. Ustav voinskoi distsiplinõ.

XI. KEHALINE KASVATUS.

Kehalise kasvatusel alal sooritada katsed kehakultuuri-organisatsioonis VTK 1. astme eraldusmärgi saamiseks ja hankida organisatsioonilt selle kohta vastav tõend.

Hindamiskatsed läbivõetud kava ulatuses (8 tundi).

1. Teadmiste kontroll käesoleva kava ulatuses.
2. Järgmiste hindamiskatsete täitmine:

A. Laskekatse lahingupadruniga.

1. harjutus (püsivmärgile).

- 1) Märk — märkleht nr. 9-a (rinnakuju);
- 2) kaugus — 300 m;
- 3) padruneid — 2 prooviks ja 3 katseks;
- 4) laskeasend — lamades käelt (lubatud rihma kasutada);
- 5) laskeaaeg — piiramata;
- 6) hinnang — tabada kuju 3 kuuliga: „väga hea“ — 26 silma, „hea“ — 22 silma, „rahuldav“ — 18 silma.

Proovilaskmise kord. Laskur asub laskeasendisse, laeb pidemest püssi 2 padruniga ja avab instruktori käskluse järgi tule. Proovilaskude tabamuste näitamine iga lasu järel.

Laskekatse täitmise kord. Instruktori käskluse järgi asub laskur laskeasendisse ja laeb pidemest püssi 3 padruniga; instruktori käskluse järgi „tuld“ laseb laskur 3 üksteisele järgnevat lasku.

2. harjutus (ilmuvale märgile).

- 1) Märk — märk nr. 12 (väljalõigatud rinna-
kuju maastiku taustal);
- 2) kaugus — 300 m;
- 3) padruneid — 3;
- 4) laskeasend — lamades, (on lubatud ka-
sutada rihma või tuge);
- 5) laskeaeg — piirdub kuju nähtavuse
ajaga;
- 6) hinnang — „väga hea“ — tabada kuju
3 kuuliga, „hea“ — 2 kuuliga ja „rahuldav“
— 1 kuuliga.

Täitmise kord. Instruktori käskluse järgi asub laskur laskeasendisse ja laeb püssi enne märgi ilmumist; märgi ilmumisel ta avab tule. Märk ilmub ühel ja samal kohal 3 korda 7 sekun-
diks, vaheaegadega 10—15 sekundit.

B. Granaadiheite katse.

1. ettevalmistav harjutus.

PADRUNITE ARVESTUS IGA LASKURI KOHTA:

	Lahingu- padr 7,62 mm	Väikekal.
ettevalmistavaiks harjutusteks	9	5
laskekatseks	8	—
SVJ ülema varu	3	3
Kokku	20	8 padrunit.

Originaali tiitel:

Программы подготовки стрелковых кадров в организациях Осоавиахима (ЮВС, ВС-I и ВС-II).

Vastutav toimetaja P. Hubel. Tõlkija H. Johani. Korrektor B. Vahi. Tehniline toimetaja J. Jako. Laduda antud : 8. II 1941. Trükki antud : 18. II 1941. Trükitähtede arv trükipoognas: 21,6 tuh. Trükipoognate arv 2¹/₂. Autori arvestuspoognate arv : 1,14. Trükiarv : 3150 eksemplari. Kaust : A 6. Paber : 61 : 86 cm ¹/₆₄. Trükikoja tellimise nr. 990. MB-2770.

Trükikoda Kommunist, Tallinn, Pikk 2. 1941.
RK Pedagoogiline Kirjandus, Tallinn.

Печатано на эстонском языке.

ГИЗ Педагогическая Литература, Таллин.
Типография Коммунист, Таллин, Пикк 2. 1941.

Rbl. —.30

A-11969

i